

1.10.2018

MIETINTÖ

EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta – rahan ja varojen takaisinperintä
kolmansista maista petostapauksissa
(2018/2006(INI))

Talousarvion valvontavaliokunta

Esittelijä: Cătălin Sorin Ivan

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS.....	3
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	7
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	8

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta – rahan ja varojen takaisinperintä kolmansista maista petostapauksissa (2018/2006(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) 18. kertomuksen vuodelta 2017,
- ottaa huomioon unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin 5. heinäkuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371¹,
- ottaa huomioon tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa 12. lokakuuta 2017 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939²,
- ottaa huomioon 7. huhtikuuta 2016 annetun komission tiedonannon arvonlisäveroa koskevasta toimintasuunnitelmasta (COM(2016)0148),
- ottaa huomioon 3. syyskuuta 2018 annetun komission kertomuksen ”Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen – Petostentorjunta – Vuosikertomus 2017” (COM (2018) 0553) ja siihen liittyvät komission yksiköiden valmisteluasiakirjat (SWD (2018)03810386),
- ottaa huomioon Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä 26. toukokuuta 2014 annetun neuvoston päätöksen 2014/335/EU, Euratom,
- ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18. joulukuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95³,
- ottaa huomioon 23. lokakuuta 2013 antamansa päätöslauselman järjestäytyneestä rikollisuudesta, korruptiosta ja rahanpesusta: suositukset toteutettaviksi toimenpiteiksi ja aloitteiksi (lopullinen mietintö)⁴ (CRIM-päätöslauselma) ja 25 lokakuuta 2016 antamansa päätöslauselman korruption torjunnasta ja jatkotoimenpiteistä CRIM-erityisvaliokunnan päätöslauselman⁵ johdosta,
- ottaa huomioon erityiseurobarometrin 470,
- ottaa huomioon kysymyksen komissiolle tullipetosten torjunnasta ja EU:n omien varojen suojelusta (O-000066/2018),

¹ EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29.

² EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1.

³ EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁴ EUVL C 208, 10.6.2016, s. 89.

⁵ EUVL C 215, 19.6.2018, s. 96.

- ottaa huomioon työjärjestyksen 52 artiklan,
- ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A8-0298/2018),
- A. katsoo, että EU:n taloudellisten etujen suojaamisen olisi oltava keskeinen osatekijä unionin toimintapolitiikassa, jolla lisätään kansalaisten luottamusta varmistamalla, että heidän rahansa käytetään asianmukaisesti ja vaikuttavasti;
- B. katsoo, että jäsenvaltioiden oikeudellisten ja hallinnollisten järjestelmien erilaisuus tekee petosten torjuntaympäristöstä haastavan kun järjestäytyneen rikollisuuden torjumista koskeva yhtenäinen unionin tason lainsäädäntö puuttuu;
- C. toteaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 325 artiklan 2 kohdan mukaisesti ”jäsenvaltiot toteuttavat samat toimenpiteet suojatakseen unionin taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä kuin ne toteuttavat suojatakseen omia taloudellisia etujaan petolliselta menettelyltä”;
- D. ottaa huomioon, että omaisuuden jäädyttämistä sen mahdollista myöhempää menetetyksi tuomitsemista varten tai tuomitsemista menetetyksi rikosasiassa koskevista EU:n vähimmäisstandardeista säädetään rikosentekovälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa 3. huhtikuuta 2014 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/42/EU¹,
- E. ottaa huomioon, että 21. joulukuuta 2016 annetussa komission ehdotuksessa asetuksesta jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta sisältää esityksen jäsenvaltioiden vakioiduiksi yhteistyötavoiksi (2016/0412(COD));
- F. ottaa huomioon, että yhtäkään näistä välineistä ei voida soveltaa kolmansiin maihin;
- G. ottaa huomioon, että tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa 12. lokakuuta 2017 annetussa neuvoston asetuksessa (EU) 2017/1939 ja erityisesti sen 104 artiklassa säädetään kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön tavoista;
- H. ottaa huomioon, että rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista sekä terrorismin rahoittamista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen (yleissopimus nro 198) 3 artiklan 4 kohdassa todetaan seuraavaa: kukin sopimuspuoli ryhtyy sellaisiin lainsäädännöllisiin ja muihin toimenpiteisiin, jotka voivat olla tarpeen sen varmistamiseksi, että kansallisessa lainsäädännössä määritellyn törkeän rikoksen tai törkeiden rikosten osalta rikosentekijä osoittaa väitetyn rikoksen tuottaman hyödyn tai muun menetetyksi tuomitun omaisuuden alkuperän siltä osin kuin tällainen vaatimus on sen kansallisen lainsäädännön periaatteiden mukainen;
- I. ottaa huomioon, että Yhdistyneet kansakunnat ja Euroopan neuvosto ovat kehittäneet useita menetetyksi tuomitsemista ja varojen takaisinperintää koskevia alueellisia ja maailmanlaajuisia sopimuksia ja mekanismeja, kuten 31. lokakuuta 2003 tehty korruption vastainen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus, 15. marraskuuta 2000

¹ EUVL L 127, 29.4.2014, s. 39.

tehty kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastainen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus, 16. toukokuuta 2005 tehty rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista sekä terrorismin rahoittamista koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus ja 8. marraskuuta 1990 tehty rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus, mutta erinäisistä syistä nämä välineet eivät aina mahdollista varastettujen varojen tehokasta ja oikea-aikaista takaisinperintää;

- J. ottaa huomioon, että EU on nimennyt kysymyksen yhdeksi yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan painopisteeksi; ottaa huomioon, että tältä osin toteutetaan pilottihankkeita ja valmistelevia hankkeita;
- K. toteaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 1, 3 ja 14 artiklan mukaan Euroopan petostentorjuntaviraston toimeksiantona on tehdä tutkimuksia kaikkialla, missä EU:n varoja käytetään, myös EU:n ulkopuolisissa maissa, jotka saavat EU:n apua;
- L. toteaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 883/2013 14 artiklan mukaan Euroopan petostentorjuntavirasto voi tehdä hallinnollisen yhteistyön järjestelyjä kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa sovitettuaan toimintaansa ensin yhteen komission asianomaisten yksiköiden ja Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa;
1. tuo esiin jatkuvan ongelman, joka liittyy petostapauksiin, joiden vuoksi EU:n varoja on menetetty, koska varat on siirretty kolmansiin maihin;
 2. painottaa, että ennaltaehkäisyä varten on tarpeen välttää varojen siirtämistä sellaisten rahoituksen välittäjien kautta, jotka toimivat läpinäkymättömillä ja yhteistyöhaluttomilla oikeudenkäyttöalueilla;
 3. korostaa huolestuneena, että kolmansista maista peräisin olevia varoja on myös voitu siirtää vilpillisesti unioniin; painottaa, että EU:n rahoittaman ja YK:n alueidenvälisen rikollisuuden ja oikeuden tutkimuslaitoksen (UNICRI) toimeenpaneman valmistelutoimen, jolla tuettiin arabikevään maita niiden varallisuuden takaisin hankinnassa, tulosten on johdettava pysyvään ja laajempaan EU:n ohjelmaan varojen takaisin perimiseksi;
 4. painottaa tarvetta kytkeä varojen maksaminen tosiasialliseen edunsaajaa koskevien tietojen julkaisemiseen, jotta helpotetaan varojen takaisin hankkimista petostapauksissa;
 5. tähdentää, että tähän mennessä EU on valitettavasti tehnyt keskinäistä oikeusapua koskevia sopimuksia ainoastaan muutaman kolmannen maan, kuten Japanin, Yhdysvaltojen, Norjan ja Liechtensteinin kanssa, vaikka varoja epäillään myös siirrettävän muille lainkäyttöalueille; kehottaa komissiota edistämään pyrkimyksiä sopimusten tekemiseksi EU:n rahoitusta vastaanottavien kolmansien maiden kanssa;
 6. pitää valitettavana, että monien jäsenvaltioiden on tällä hetkellä tukeuduttava kahdensivälisiin sopimuksiin ja että tähän vakavaan ongelmaan ei ole EU:n laajuista lähestymistapaa; korostaa sen vuoksi, että tarvitaan yhtenäisempää lähestymistapaa;

7. kehottaa EU:ta jättämään mahdollisimman pian jäsenyyshakemuksen Euroopan neuvoston lahjonnan vastaiselle valtioiden ryhmälle (GRECO) ja vaatii, että parlamentille tiedotetaan asian etenemisestä;
8. kehottaa komissiota tiukentamaan linjaansa kolmansien maiden kanssa allekirjoitettavissa sopimuksissa lisäämällä niihin petostentorjuntaa koskevia lausekkeitä; pitää valitettavana, että ei ole olemassa tietoja siitä, minkä verran EU:n varoja menetetään vuosittain sellaisten petostapausten vuoksi, jotka liittyvät varojen siirtoon kolmansiin maihin; pyytää komissiota laskemaan menetettyjen EU:n varojen määrän;
9. pyytää komissiota arvioimaan EU:n säädösten riskit, jotka helpottavat laitonta varojen siirtoa EU:n ulkopuolelle, ja poistamaan kyseisten säädösten arat kohdat;
10. pyytää komissiota perustamaan vakioidun tiedonkeruumenetelmän, jonka avulla on mahdollista havaita vilpillisten varojen siirrot kolmansiin maihin ja joka olisi samanlainen kaikissa jäsenvaltioissa, jotta voitaisiin perustaa EU:n keskustietokanta mahdollisimman pian; korostaa, että tällainen mekanismi on jo olemassa rahanpesun torjumiseksi ja että tätä mekanismia voitaisiin laajentaa;
11. korostaa, että rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista sekä terrorismin rahoittamista koskeva 16. toukokuuta 2005 tehty Euroopan neuvoston yleissopimus ja rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista koskeva 8. marraskuuta 1990 tehty Euroopan neuvoston yleissopimus ovat tärkeitä välineitä, jotka helpottavat varojen jäädyttämiseen ja takaisin perimiseen liittyvää yhteistyötä kolmansien maiden kanssa; pitää myönteisenä, että neuvottelut jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroista tunnustamista koskevasta asetusehdotuksesta saatettiin onnistuneesti päätökseen, ja toteaa, että sen tärkeimmät osatekijät voisivat muodostaa hyödyllisen perustan kolmansien maiden kanssa tehtävälle yhteistyölle kansainvälisissä yleissopimuksissa ja kahdenvälisissä sopimuksissa, joissa EU on osapuolena;
12. pitää valitettavana, että kaikki EU:n jäsenvaltiot eivät ole suostuneet osallistumaan Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) toimintaan; korostaa EPPOn merkitystä, sillä siitä on tulossa keskeinen toimija kolmansia maita koskevassa mahdollisessa takaisinperintämekanismissa, ja painottaa, että tämä edellyttää, että se tunnustetaan tätä tarkoitusta varten toimivaltaiseksi viranomaiseksi, EPPO-asetuksen 104 artiklan mukaisesti, keskinäistä oikeusapua ja varojen takaisinperintää koskevissa voimassa olevissa ja tulevista sopimuksissa, erityisesti Euroopan neuvoston ja YK:n yleissopimuksissa;
13. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle ja Euroopan petostentorjuntavirastolle.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	27.9.2018
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 19 -: 1 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Inés Ayala Sender, Jonathan Bullock, Tamás Deutsch, Luke Ming Flanagan, Ingeborg Gräßle, Cătălin Sorin Ivan, Wolf Klinz, Arndt Kohn, Bogusław Liberadzki, Monica Macovei, Gilles Pargneaux, Georgi Pirinski, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Claudia Schmidt, Bart Staes, Indrek Tarand, Marco Valli, Joachim Zeller, Dennis de Jong
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Richard Ashworth, Karin Kadenbach

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

19	+
ALDE	Wolf Klinz
ECR	Monica Macovei
EFDD	Marco Valli
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Dennis de Jong
PPE	Richard Ashworth, Ingeborg Gräßle, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Claudia Schmidt, Joachim Zeller
S&D	Inés Ayala Sender, Karin Kadenbach, Arndt Kohn, Bogusław Liberadzki, Gilles Pargneaux, Georgi Pirinski
VERTS/ALE	Bart Staes, Indrek Tarand
NI	Cătălin Sorin Ivan

1	-
PPE	Tamás Deutsch

1	0
EFDD	Jonathan Bullock

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjä